



GET CREATIVE
WITH ART ONLINE

MODUL Nr: 1 av 8

KÄRLEK OCH FAMILJ

- Bakgrundsinformation för lärare -



LEKTIONSMÅL och SYFTE

- Att resonera kring varför kärlek är viktigt för människor
- Att söka definitioner av olika typer av familjerelationer
- Att få kunskap om olika sätt att skildra familjeband genom konst

FOKUS

Konst, Språk, Drama

ÅLDERSINTERVALL

9 – 11 år (anpassningsbar för yngre eller äldre elever)

FÖRMÅGOR

Analytiskt tänkande/ Kreativitet / Perception / Förståelse

Ur LGR 22:

“Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet.”

“Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet.”

TEMA: KÄRLEK OCH FAMILJ

Definition KÄRLEK OCH FAMILJ

Familj kan betyda olika saker i olika kulturer. I första hand tänker vi på föräldrar med barn. Det kan vara ensamstående föräldrar, det kan vara föräldrar av olika eller samma kön. I vissa samhällen kan det vara vanligt att leva ihop i en "utvidgad familjekonstellation", med personer i flera olika generationer.

Det betyder att olika människor på olika platser tänker på olika saker när de tänker på orden, kärlek och familj.

Det är banden mellan personerna i konstellationen som definierar begreppet kärlek i familjen.

Varför är kärlek och familj viktigt?

Forskare säger att varje barn behöver bli älskat och uppskattat för att uppnå sin fulla potential och utvecklas till en hel människa. En trygg anknytning och en känsla av tillhörighet är viktiga för att veta att andra människor ser dig och uppskattar dig.

Att ingå i olika sociala sammanhang förstärker människors identitet och utvecklar människans förmåga att bry sig om andra. Vi kan hitta dessa känslor av tillhörighet hos dem som har hand om oss eller hos dem vi tar hand om, våra syskon, våra vänner eller i olika sociala sammanhang tex i inom idrott, fritidsaktiviteter eller inom kyrkan. Skolan kan och ska också inge en känsla av tillhörighet "en familj" där vi lär oss att leva och umgås med andra.

Hur påverkar de våra liv/ vår värld?

Om vi inte har familj eller får någon kärlek kan vi känna utanförskap. En stöttande familjegrupp, vilken typ eller storlek av familj det än må vara är viktigt för oss som individer. I en vidare mening behöver samhällen både ordning och struktur för att

fungera på bästa sätt. I den vidare bemärkelsen kan familjer vara själva byggstenarna i samhället. De strukturer som finns fostrar unga, sörjer för de äldre och håller liv i våra traditioner som binder oss samman. De är även förebilder för hur vi ska bete oss mot varandra.

Visste du att...

Kärlek är det populäraste ämnet i sånger och pjäser. I tusentals år har människor satsat på musik med intensiv längtan och känslor i deras hjärtan från Konfucius till the Beatles och Ed Sheeran som alla skriver kärlekssånger. (De flesta handlar dock om olycklig kärlek). När vi känner kärlek frigör våra hjärnor hormoner som påverkar vårt humör och vår utveckling. Detta hormon, oxytocin, som ibland kallas "kärlekshormonet", är avgörande för att utveckla det starka bandet mellan barn och förälder och nivån av oxytocin ökar med mer fysisk beröring tex genom kramar.

Det kan finnas många olika typer av familjer, och forskare har funnit att starka familjer har gemensamma egenskaper som bidrar till känslan av välbefinnande. De gemensamma egenskaperna:

- Uppskattning och tillgivenhet
- Engagemang och lojalitet
- Bra kommunikation
- God förmåga att hantera olika situationer
- Gemensamma värderingar och attityder
- Glädje och att ha kul

HUR KAN EN KONSTNÄR GESTALTA TEMAT?

Innan fotografiet uppfanns var porträtt det enda sättet att åskådliggöra / återge en persons utseende. Många konstnärer tjänade sitt levebröd genom att måla av rika och berömda personer i sina finaste kläder. Det var mindre vanligt att måla av sina egna familjer, men några konstnärer målade av sina egna familjemedlemmar.

Så var det för Thomas Gainsborough, vars familjeporträtt var så många att de hade sin egen utställning i London 2018. Utställningen fick namnet "Gainsboroughs Familjealbum" på National Portrait Gallery.

Familjemålningar kan snabbt suddas bort (även oavslutade) på grund av att det var lätt att hitta modeller. De kan ta lång tid att måla av och vara detaljrika, återigen beroende på att det finns god tillgång på modeller inom familjen. Ofta påverkar de samhälleliga normerna starkt det sätt som konstnärer har framställt kärlek och familj.

I vissa perioder i historien är många tavlor av älskande eller familjer mycket formella och hårda på ett sådant sätt att de visar väldigt lite tillgivenhet och upplevs som oengagerade idag. Konstnärerna använde mörka färger och modeller som kan se stränga och avståndstagande ut. I mer avslappnade eller romantiska tider idealiserades och romantiserades modellerna på ett mer passionerat sätt som kan vara lika orealistiskt i framställningen, men kanske ändå i mer tilltalande ljusa färger och i en gladare omgivning.

VÅRA VALDA KONSTVERK



- Titel: THE PAINTER'S DAUGHTERS WITH A CAT ("Konstnärrens döttrar med katt)
- Konstnär: THOMAS GAINSBOROUGH 1727 – 1788, Storbritannien
- Teknik: Vit krita eller pastel på duk och därefter olja
- Mått: 76 x 63 cm
- Färdig: c 1759
- Plats: THE NATIONAL GALLERY, LONDON, Storbritannien
- Webblänk: www.nationalgallery.org.uk/paintings/thomas-gainsborough-the-painter's-daughters-with-a-cat
- Hur och när införskaffades tavlan? inköpt 1923

- Hur beskriver den KÄRLEK och FAMILJ?

Thomas Gainsborough var en engelsk porträtt-och landskapsmålare, ansedd som en av de viktigaste brittiska konstnärerna från andra halvan av 1700-talet. Han var den yngste av nio barn och visade stor skicklighet i att rita och måla redan när han var tio år gammal. Han tyckte mer om att gestalta landskap än porträtt, men hans porträtt blev så populära under hans livstid att han ibland kände sig tvungen att behöva måla rika och berömda personer för att tjäna pengar. Dessa porträtt var ofta mycket formellt målade, medan han målade sin familj på ett helt annat sätt – kärleksfullt och ömt.

Denna tavla fullbordades inte. Kan du urskilja konturen av döttrarnas katt?

MER OM KONST

Finns det andra konstverk av samma konstnär (eller av andra) som hjälper oss förstå temat bättre?



Gainsborough målade minst fem andra porträtt av sina döttrar och detta tidigare från 1756 kallad "Konstnärens döttrar jagandes en fjäril" är ännu mer känd och finns också på The National Gallery i London.



Gainsborough lämnade efter sig 50 familjeporträtt som utgör hans "Familjealbum", mer gjorda för kärlek - inte för pengar. Det gäller även detta tidiga verk, "Konstnären med sin fru och äldsta dottern Mary" från 1748.



Innerst inne älskade Gainsborough att måla landskap, så många av verken gjorde han för att betala familjens utgifter och där blandas hans landskaps- och porträttstilar där en av hans mest kända är "Mr. och Mrs Andrews", från 1750, finns också på the National Gallery i London.

ANDRA TAVLOR SOM OCKSÅ SÄGER NÅGOT OM NATUREN



(från Grekland)

- Titel: GRANDMA'S FAVOURITE "Mormors favorit"
- Konstnär: Georgios Iakovidis 1853 – 1932, Grekland
- Färdig: 1893
- Plats: THE NATIONAL GALLERY OF GREECE, Aten, GREKLAND

- Vad den säger om "KÄRLEK OCH FAMILJ"

De starka banden mellan mor- och farföräldrar och barnbarnen utgör en stor del av den grekiska familjekulturen. Konstnären blev känd som en "barndomens konstnär" och många av hans verk visar det kärleksfulla förhållandet mellan barnen och deras äldre morföräldrar.

Familjer består inte endast av föräldrar och barn utan som i detta fall av en familj med flera generationer.



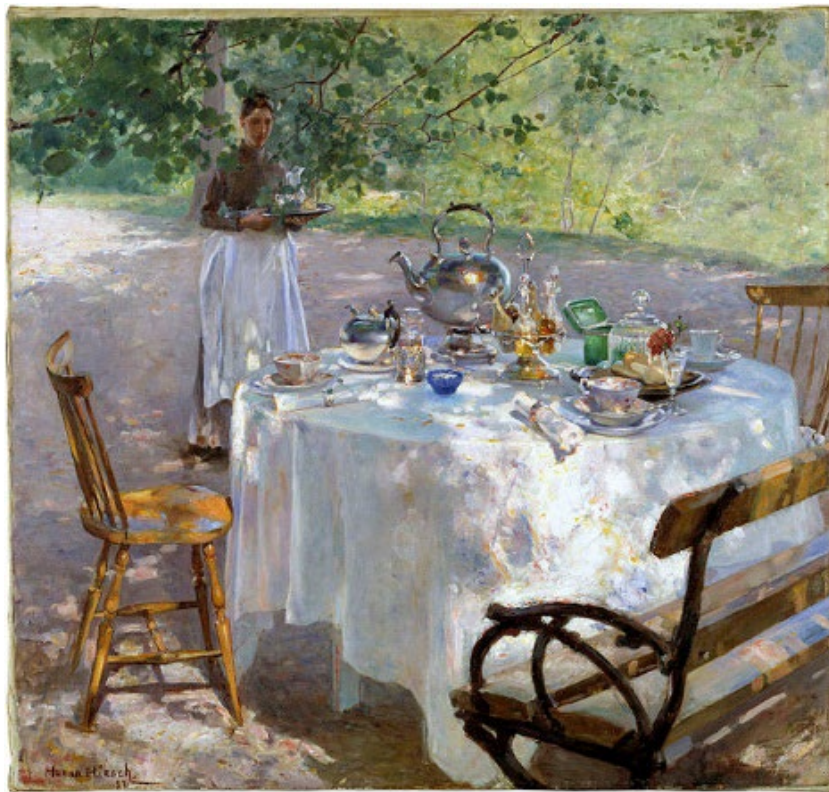
Från Italien

- Titel THE FISHERMEN'S WIVES "Fiskarnas hustrur"
- Konstnär Massimo Campigli , 1895 – 1971 Italien
- Färdig okänt
- Plats THE NATIONAL GALLERY OF ITALY, Rom, Italien

- Vad den säger om "Kärlek och Familj"

Denna scen kunde äga rum på en strand i England, Holland eller i Afrika då det är kvinnornas upplevelser på stranden som framställs. De tittar ut mot havet, väntar på sina män, fiskarna, och hoppas att de ska komma hem inom kort. Några är lugna, andra är oroliga och de försöker stötta varandra.

De har blivit som en "liten extrafamilj", medan var och en hoppas att deras familjemedlemmar ska komma hem.



Från Sverige

- Titel: Frukostdags
- Konstnär: Hanna Pauli Hirsch, 1864-1940, Sverige
- Färdig: 1887
- Plats: Nationalmuseum, Stockholm

- Vad den säger om "KÄRLEK OCH FAMILJ"

Några personer är inbjudna, stolarna väntar på frukostgästerna. Den tidiga morgonsolen lyser genom ett osynligt lövverk och speglas i bordsduken. Bordet är dukat med koppar och fat, som betyder att några är på ingång. Vad finns mer på bordet? Vilka kommer till denna frukost? Vem brukar du äta frukost tillsammans med?

ELEVUPPGIFTER

Lärare kan välja från varje kategori nedan eller tänka ut egna aktiviteter, som att utarbeta datoriserade bilder, musik/sånger/ rappar inspirerade av konst på andra gallerier som illustrerar detta tema.

Några av uppgifterna finns med detaljerat beskrivna under fliken "Verktyslådan" på projektets hemsida. Där kan du också hitta fler uppgifter.

BILDUPPGIFTER

Ur LGR 22:

Kursplan Bild:

Syfte

"Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur bilder skapas och tolkas. Genom undervisningen ska eleverna få erfarenheter av visuell kultur i form av film, fotografi, design, konst, arkitektur och miljöer".

" Undervisningen i ämnet bild ska ge eleverna förutsättningar att utveckla

- förmåga att kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,*
- förmåga att skapa bilder med olika tekniker, verktyg och material,*
- förmåga att utveckla idéer samt välja och motivera tillvägagångssätt utifrån syftet med bildarbetet, och*
- förmåga att analysera samtida och historiska bilders innehåll, uttryck och funktioner."*

1. Gainsboroughs bild är en skiss. Att skissa gjorde det möjligt för honom att snabbt fånga karaktären hos sina två döttrar och deras relation, utan att behöva oroa sig för andra detaljer. Använd kol, pastell eller mjuk penna för att skissa två av dina klasskamrater. Byt sedan. / Eller gör en skiss av din familj. Försök att visa karaktären och förhållandet mellan dem i din skiss av personerna.

2. Förr i tiden målades våra familjeporträtt. Nu kan vi fånga minnen av familjer och vänner digitalt. Ta ett foto av dina favoritpersoner som fångar deras personlighet och kopplingen mellan er. Fokusera på uttryck, poser, kostymer och miljö. / --Alternativt kan du göra ett collage eller montage av enskilda foton eller teckningar som du sedan kan fotografera.

3. Om du var tvungen att designa ett monument för att fira något du älskar, vad skulle du välja att fira?

- Ett fotbollslag, en sångare, din favoritmat, en av dina vänner eller familj? / Vad skulle du designa?
- Ett datorspel eller animation? En staty? En väggmålning? / Vad skulle det visa?

4. Gainsboroughs flickor håller i en katt som förmodligen var en älskad medlem av deras familj även om vi inte riktigt kan se den. Gör en bild av dig själv med ditt favoritdjur. Det kan vara en som din familj älskar eller ett djur som du skulle vilja ha.

SPRÅKUPPGIFTER

Ur LGR22:

Kursplan Språk:

Syfte

"Undervisningen i ämnet svenska ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Därigenom ska eleverna ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära."

" Undervisningen i ämnet svenska ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer,

- förmåga att anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa"

1. Om du skulle beskriva Gainsboroughs bild för någon som inte kunde se den, vilka tre saker tror du är viktigast att berätta för dem? Diskutera med en kamrat hur ni skulle vilja beskriva den.
2. Hur många olika "typer av familjer" tycker du det finns? Hur många kan du beskriva?
3. Villkorslös kärlek betyder att vi borde älska oss själva och varandra, oavsett om vi är glada eller ledsna, vi borde kunna förlåta och ha tålmod och vara förlåtande även om någon annan begår ett misstag. Kan du komma på någon sådan situation? Beskriv situationen, hur den kan upplevas men också hur man kan få stöd/tröst av någon annan person. Tänk

på några svåra situationer som du har ställts inför tex att ha förlorat en vän, eller blivit besviken.

4. Då denna tavla målades var Gainsboroughs döttrar 10 och 8 år gamla. Du kan genom att titta på den på sättet de håller om varandra att de stod varandra nära och att de tyckte om att vara tillsammans. Berätta om någon speciell person du skulle vilja vara tillsammans med när du blir äldre. Det kan handla om en levande person eller en fantasiperson.

DRAMAAKTIVITETER

Ur LGR 22

Kursplan Språk:

Syfte

"I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden."

"Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer."

1. I smågrupper ska ni försöka framställa en stillbild, som om ni är en familj som ska stå modell för ett gruppfoto. Välj era olika familjemedlemmar som ni ska föreställa, ta med en någon som inte tillhör familjen. Det kan vara en människa eller ett djur. Visa "Familjebilden" för klassen och se om någon kan gissa vem "gäst-personen" är. Tänk på hur alla framställs, ansiktsuttryck, kroppshållning.
2. Var och en i "grupp-porträttet" uttrycker i tur och ordning en känsla genom att säga ett ord eller en mening där man står i sin position. Alla får då se hur familjeporträttet blir levande genom att familjemedlemmarna uttrycker sina känslor, en i taget.
Diskutera: vilka gemensamma känslor uttrycks i de olika "porträtten"? Hur många olika sätt kan man använda för att säga samma eller liknande sak?

ANVÄNDBARA LÄNKAR

2018 Guardian Review of Gainsborough's 2018 Family Album Exhibition /2018 The Guardian recension av Gainsboroughs Familjeställning

<https://www.theguardian.com/artanddesign/2018/nov/25/gainsboroughs-family-album-national-portrait-gallery-review-npg-thomas-daughters>

Evening Standards artikel om 10 konstnärers målningar med sina familjer.

<https://www.standard.co.uk/culture/famous-artists-family-portraits-painting-a3992341.html>

Två Olympiska atleter som berättar om kärlekens betydelse för dem.

<https://www.youtube.com/watch?v=yt6E0J1bAHA>

Känd artist H berättar om hur det är att vara ensam förälder

<https://news.sky.com/story/steps-star-ian-h-watkins-on-life-as-a-single-parent-families-come-in-all-shapes-and-sizes-12358971>

FN- Resurser för familjer som är i förändring

<https://www.un.org/en/observances/international-day-of-families>